

УДК 331.5.024.5

DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V50\(2025\)-31](https://doi.org/10.31521/modecon.V50(2025)-31)

Щербаченко В.О., кандидат економічних наук, доцент, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин Сумського державного університету, Суми, Україна

ORCID ID: 0000-0002-4570-3389

e-mail: v.shcherbachenko@macro.sumdu.edu.ua

Анцибор Т.О., здобувач вищої освіти Сумського державного університету, Суми, Україна

ORCID ID: 0009-0002-5421-8235

e-mail: t0710.antsybor@gmail.com

Аналіз стану і динаміки ринку праці України у воєнний час

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан ринку праці України в умовах глибоких соціально-економічних трансформацій, зумовлених внутрішніми проблемами та зовнішніми викликами, зокрема воєнною агресією, глобалізацією та цифровізацією. Автори наголошують на актуальності дослідження ринку праці, зважаючи на високий рівень безробіття, дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили, поширення неформальної зайнятості та швидкі зміни в структурі зайнятості через повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Метою статті є визначення стану та динаміки українського ринку праці в умовах російсько-української війни для усунення регіональних диспропорцій та сприяння економічному відновленню країни. Стаття ґрунтується на даних Державної служби статистики України, міжнародних організацій і провідних українських дослідницьких платформ. Автори наголошують на складності та тривалості процесу відновлення довоєнного стану зайнятості через зниження ВВП, руйнування підприємств, масову міграцію, а також втрату людського капіталу. Разом з тим, відзначається потенціал до відновлення за умови ефективної взаємодії держави, бізнесу та працівників, підтримки з боку міжнародних партнерів і впровадження інноваційних підходів до організації праці.

Ключові слова: ринок праці; диспропорції; зайнятість; безробіття; вакансії; професії; трансформації; збройна агресія.

Shcherbachenko Viktoriia, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of International Economic Relations, Sumy State University, Sumy, Ukraine

Antsybor Tina, student of Sumy State University, Sumy, Ukraine

Analysis of the State and Dynamics of the Ukrainian Labour Market in Wartime

Abstract. Introduction. This article examines the current state of Ukraine's labor market in the context of deep socioeconomic transformations caused by internal problems and external challenges, particularly military aggression, globalization, and digitalization.

Purpose. This study aims to provide a thorough analysis of the labor market amidst war, pinpointing key issues and trends while offering recommendations to address regional disparities and boost labor mobility.

Results. Given the high unemployment rate, the imbalance between labor supply and demand, the spread of informal employment, and rapid changes in the employment structure due to Russia's full-scale invasion of Ukraine, the authors emphasize the relevance of labor market research. The article highlights a sharp decline in employment in industrialized regions, a decrease in the number of private-sector employees, and specific staffing difficulties in industries due to mobilization. At the same time, the demand for qualified technical specialists remains high. This article is based on data from the State Statistics Service, international organizations, and leading Ukrainian research platforms. The paper emphasizes the importance of new requirements for employees, including universal skills, English proficiency, and knowledge of modern digital technologies, including artificial intelligence. The paper also analyzes the growing role of remote work as a leading trend in the labor market from 2022 to 2023.

Conclusions. The authors emphasize the complexity and duration of restoring pre-war employment levels due to the decline in GDP, destruction of enterprises, mass migration, and loss of human capital. However, they also note the potential for recovery if there is effective interaction between the state, businesses, and employees; support from international partners; and the introduction of innovative approaches to labor organization.

Keywords: labour market; disproportions; employment; unemployment; vacancies; professions; transformations; armed aggression.

JEL Classification: J 21, 23, 60

¹Стаття надійшла до редакції: 18.04.2025

Received: 18 April 2025

Постановка проблеми. Ринок праці України переживає значні трансформації, зумовлені як внутрішніми соціально-економічними чинниками, так і зовнішніми впливами, включно з військовими діями, глобалізацією та розвитком цифрових технологій. У цих умовах дослідження ринку праці набуває особливої актуальності. По-перше, високий рівень безробіття, особливо серед молоді та внутрішньо переміщених осіб (ВПО), потребує глибокого аналізу причин і пошуку ефективних шляхів вирішення. По-друге, дисбаланс між попитом і пропозицією робочої сили свідчить про необхідність удосконалення системи професійної освіти та прогнозування потреб економіки. По-третє, зростає значення неформальної зайнятості, що ускладнює державне регулювання ринку праці й соціальний захист працівників. Крім того, актуальним є питання цифровізації праці, переходу до дистанційної зайнятості, автоматизації робочих процесів, що змінює структуру попиту на професії. Усе це потребує нових підходів до управління трудовими ресурсами, соціального діалогу та формування державної політики.

Таким чином, дослідження ринку праці в Україні є важливим для формування ефективної соціально-економічної політики, стабілізації ситуації на ринку праці та забезпечення гідного рівня життя населення. У процесі аналізу ситуації на українському ринку праці важливо враховувати складність і багатовимірність проблем, що постали перед країною внаслідок воєнного конфлікту. У статті систематизовано наявні аналітичні дані з авторитетних джерел, на основі яких зроблено узагальнення та власні висновки щодо тенденцій і трансформацій у сфері зайнятості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останні дослідження висвітлюють тенденції зайнятості та безробіття в Україні в умовах війни. За даними Державної служби статистики України, рівень безробіття значно зріс у 2022 році, що підтверджується дослідженнями Світового банку та МОП [1]. Роботи Всесвітнього економічного форуму наголошують на глобальних трансформаціях ринку праці, які також вплинули на Україну [2]. Дослідження Work.ua та ГРИВНЯ аналізують затребувані професії та тенденції працевлаштування [3, 4]. Тенденції та прогноз ринку праці представлено в роботах [5, 6, 7]. У публікаціях [8, 9] автори узагальнили інформацію щодо попиту й пропозиції робочої сили на ринку праці, а також провів аналіз вакансій і рівня заробітної плати найманих працівників. У дослідженні [10] наведено результати всебічного аналізу впливу кризових факторів на ринок праці України, окреслено ключові проблеми та тенденції, спричинені війною. Проте, недостатньо вивчено питання регіональних диспропорцій та впливу мобільності робочої сили на відновлення ринку праці.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є визначення стану та динаміки українського ринку праці в умовах російсько-української війни для усунення регіональних диспропорцій та сприяння економічному відновленню країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні прослідковуються диспропорції на ринку праці, пов'язані з дефіцитом робочої сили. Російсько-український конфлікт, який загострився 24 лютого 2022 року, спричинив суттєві зміни на українському ринку праці: багато українців вимушено стали ВПО або переїхали за кордоном у пошуках кращого життя після втрати роботи та джерел доходу. Попри такі небезпеки, як обстріли та відключення електроенергії, пошкодження життєво важливої інфраструктури, населення, що залишилося, продовжує працювати.

Основною причиною цих змін є постійний конфлікт між Росією та Україною, який представив численні перешкоди для економіки та ринку праці. Український ринок праці зазнав суттєвих скорочень за останні три роки, особливо на підприємствах приватного сектору, через мобілізацію та міграцію населення. Однією з ключових причин цього явища є призов чоловіків на строкову військову службу, що створює труднощі із заміщенням низки вакансій, де потрібна фізична праця [5, 6].

Опитування [3], проведене у 2022 році, свідчить про зменшення кількості працівників у різних секторах, причому найбільш значне зниження спостерігається в галузі будівництва та нерухомості, що становить 17-18 відсотків. Зниження можливостей роботи в секторі видобувної промисловості та послуг становило приблизно 8% [3].

Сільськогосподарський сектор, який включає переважно державні підприємства, а також комунальні послуги з водопостачання, електроенергії, сферу науки та охорону здоров'я, зазнали менших втрат персоналу (від 1% до 3%). У галузі торгівлі, інформаційних технологій та телекомунікацій зменшення кількості працівників було мінімальним.

Попит на кваліфікованих робітників різних спеціальностей залишається стабільно високим. Слюсарі, електрики, зварювальники та інші технічні фахівці відіграють вирішальну роль у плавній роботі виробництва та інфраструктури, а їх заробітна плата, як правило, варіюється від 20 000 до 35 000 грн [9].

На рис. 1 представлено розподіл пропозиції праці по галузях господарювання та категоріями пошукачів роботи. Так, найбільше (27%) шукають роботу у сфері торгівлі на оплачуваній роботі у роботодавця. На другому місці – сфера послуг, тут бажають працювати усі категорії пошукачів: ті, що на оплачуваній роботі у роботодавця, безробітні, пенсіонери, зайняті роботою по дому.

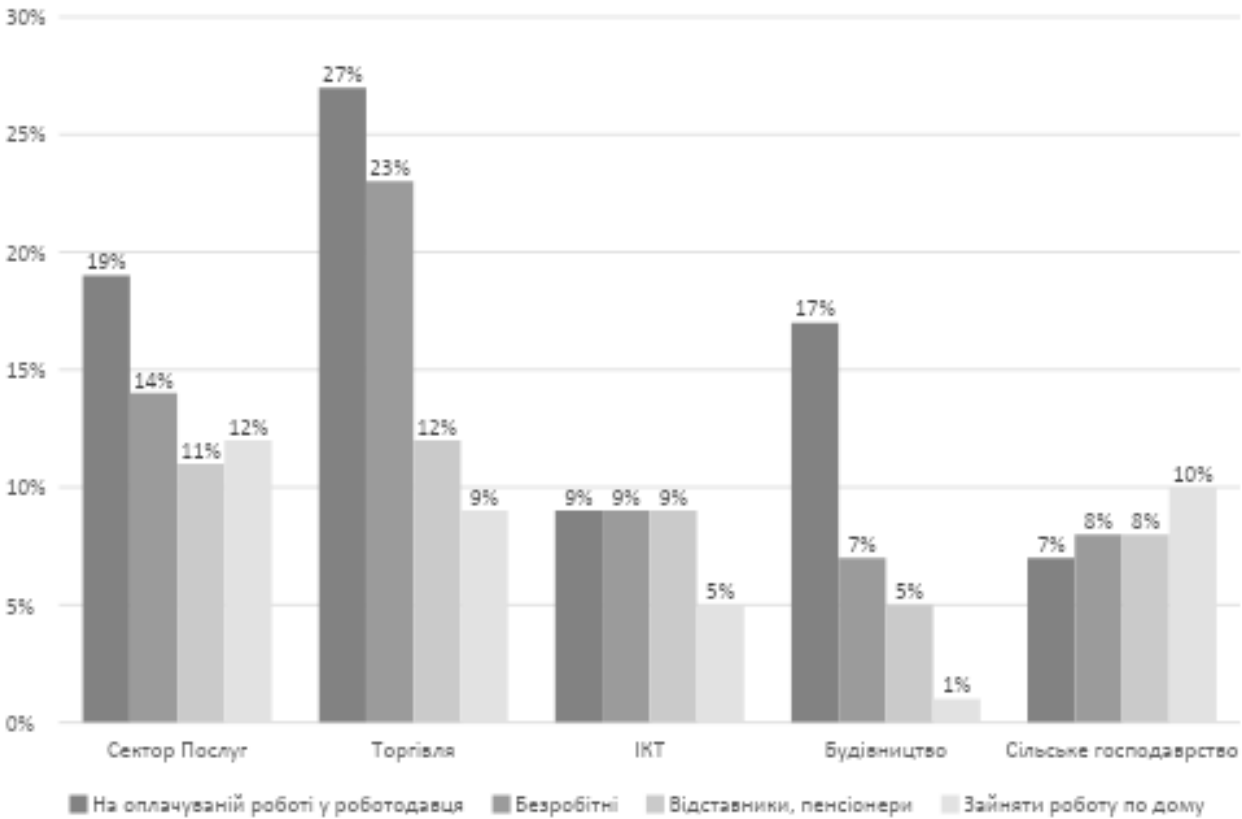

Рисунок 1 – Результати опитувань роботодавців у 5 найпопулярніших секторах економіки за статусом зайнятості осіб, що активно шукали роботу, 2024 р.
Джерело: побудовано авторами із застосуванням [7].

У таблиці 1 наведено частки осіб які активно шукають роботу, за статусом зайнятості: найбільше – це безробітні (49%), найменше – відставники та пенсіонери (6%). Однак, як бачимо, існує пропозиція праці й серед інших категорій населення.

Таблиця 1 Відсоток осіб, які активно шукають роботу, за статусом зайнятості (усі вікові групи)

Безробітні	Зайняті роботою по дому (доглядом за дітьми)	Декретна відпустка	Зайняті роботою по дому (доглядом за дорослими)	Особи з невиліковними хворобами або інвалідністю	На оплачуваній роботі у роботодавця	Приватне підприємство (робота у сімейному бізнесі)	Відставники, пенсіонери (включаючи пенсію у зв'язку з хворобою)
49	28	23	22	16	12	10	6

Джерело: складено авторами із застосуванням [7]

Упродовж 2024 року український ринок праці поступово оговтувався від наслідків війни, адаптуючись до нових соціально-економічних реалій. З'являлися нові напрями у сфері працевлаштування, зокрема військовий рекрутинг, що свідчить про трансформацію суспільних запитів. Зростає попит на фахівців, які здатні працювати у галузі відбудови інфраструктури, логістичних процесів та науково-технічної діяльності. Роботодавці цінують здатність до

швидкого навчання та гнучкість, тоді як участь міжнародних організацій сприяє створенню нових вакансій і підвищенню кваліфікації персоналу [10]. Кваліфікований працівник у сучасних реаліях – це не лише майстер своєї справи, а й користувач сучасних технологій. Робота з цифровими платформами, електронними документами та новітнім обладнанням стає невіддільною частиною професійної діяльності. Професійний розвиток у таких

умовах передбачає постійне оновлення знань та освоєння новітніх технологічних рішень. Найвищий попит очікується в промисловому та будівельному секторах, водночас менш інтенсивна потреба прогнозується у сфері торгівлі та державного управління з обороною. У довгостроковій перспективі попит фахівців напряду залежатиме від того, який економічний курс обере країна післявоєнного відновлення.

Ключовим завданням у відновлювальний період стане запуск програм, які допоможуть українцям повернутися додому й успішно інтегруватися в оновлені реалії. Найшвидше економічне зростання демонструватимуть ті сфери, що працюють на підтримку та розвиток внутрішнього споживчого ринку. Найбільша потреба у робочій силі прогнозується в галузях будівництва, аграрного виробництва, харчової промисловості, логістики, торгівлі, а також у сфері виготовлення меблів, хімічної продукції та електротехнічного обладнання [8].

За даними Національного банку України, промислове виробництво скоротилося приблизно на 30 % у порівнянні з довоєнним рівнем, особливо в районах, де зараз ведуться бойові дії. Як свідчить ситуація, дефіцит кваліфікованих працівників може виникнути як у регіонах, що межують із зоною бойових дій, так і в західних областях країни. У прифронтових районах основною проблемою залишається масове переміщення населення у безпечніші місця або за кордон. У західних областях проблема має інший характер: стрімке зростання кількості компаній призвело до дефіциту персоналу на тлі зростаючої конкуренції за кандидатів. Яскравий прикладом цього є Закарпатська область, де активність на ринку праці зросла на 167% у порівнянні з періодом до повномасштабного вторгнення, але кількість охочих працювати не відповідає потребам роботодавців [11].

Попри триваючу війну, український бізнес намагається повернути працівників із віддаленого формату до офісного режиму. Однак така ініціатива не завжди зустрічає підтримку серед персоналу. Статистика свідчить, що компанії, які залишають можливість працювати дистанційно, отримують у п'ять разів більше відгуків від кандидатів порівняно з тими, хто вимагає фізичної присутності в офісі [10].

Внаслідок війни значна частина населення України змушена була залишити країну та шукати прихистку за кордоном. За даними Міжнародної організації праці, конфлікт спричинив втрату майже п'яти мільйонів робочих місць [3].

Невелика кількість офіційних безробітних у статистиці пояснюється сукупністю причин: частина українців залишила країну, інші перемістилися в межах держави, але не мають постійного місця роботи. Зменшення кількості офіційно зареєстрованих безробітних пояснюється декількома факторами: масовим виїздом населення за кордон, втратою

доступу до інформації з тимчасово окупованих регіонів, затримками у поданні звітності з боку роботодавців, а також скороченням територій, що перебувають під контролем української влади. До того ж, багато людей, які вимушено переїхали, не вважають своє нове місце проживання постійним. В умовах воєнного стану в Україні також були запроваджені зміни до трудового законодавства, які дозволяють призупиняти трудові договори або відправляти працівників у відпустку без збереження заробітної плати.

Варто зазначити, що навіть до початку повномасштабної війни в Україні існувала стійка тенденція – більшість громадян, які залишалися без роботи, не зверталися до державної служби зайнятості. Замість цього люди зазвичай самостійно шукали вакансії через знайомих, соціальні мережі чи онлайн-ресурси. У період воєнного часу ця практика стала ще поширенішою. З одного боку, це частково пояснює відносно низькі офіційні показники безробіття. Проте, з іншого боку, така тіньова зайнятість ускладнює реальну оцінку ситуації на ринку праці, де нерідко існує приховане безробіття або нестабільна зайнятість.

У найближчій перспективі експерти прогнозують ще один виклик для ринку праці – повернення трудових мігрантів із-за кордону. Це може спричинити зростання напруги на ринку праці, особливо у прикордонних чи західних регіонах, куди переїхала значна частина населення.

У 2023 році ситуація на ринку праці в Україні була далеко не однорідною: диспропорції простежувалися не лише за регіонами, а й між окремими галузями. Однією з найгостріших проблем стало заповнення вакансій у сфері медицини, фармацевтики, а також серед робітничих спеціальностей та у виробничому секторі. Попит на кваліфікованих працівників у цих категоріях залишався стабільно високим, однак охочих обійняти відповідні посади катастрофічно не вистачало.

Аналітики ринку відзначають, що до переліку вакансій із найменшою кількістю відгуків регулярно потрапляли лікарі вузької спеціалізації. Подібна картина спостерігалася і в робітничому сегменті – надзвичайно складно було знайти працівників на такі посади, як гірник, бляхар, порізчик, пилорамник, тонувальник чи покрівельник. Ці вакансії нерідко перебувають у відкритому доступі місяцями, не знаходячи своїх кандидатів навіть попри конкурентні умови праці чи заробітну плату.

Такі тенденції свідчать про глибший структурний дисбаланс на ринку праці, де фактичний попит і реальні пропозиції не збігаються – особливо у сферах, що потребують спеціалізованої освіти, фізичної витривалості або тривалого професійного досвіду.

За результатами дослідження [11], близько 49% осіб серед незайнятого населення, незалежно від віку, активно шукають можливості працевлаштування.

Суттєвий рівень зацікавленості у повторному виході на ринок праці спостерігається серед тих, хто тимчасово припинив трудову діяльність у зв'язку з доглядом за дитиною (28%), за особами з інвалідністю або хворими членами родини (22%), а також серед респондентів, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною (23%). Крім того, 16% осіб з інвалідністю або хронічними захворюваннями та 6% пенсіонерів також виявили намір повернутися до активної трудової участі [11].

У цілому, 1,44 млн осіб, які наразі не є активними учасниками ринку праці з наведених причин, планують поновити трудову діяльність, що доповнює 1,23 млн безробітних, які вже перебувають у пошуку роботи. Це потенційно створює додатковий тиск на ринок праці, особливо з огляду на потребу у створенні робочих місць для вразливих категорій, зокрема жінок після декретної відпустки та осіб старшого віку.

Попри збереження гендерної сегрегації в окремих секторах зайнятості, на ринку праці фіксуються значні структурні зміни, ймовірно, спричинені воєнними обставинами. Лише 5% жінок, які шукають роботу, виявили інтерес до працевлаштування у сфері освіти, хоча цей сектор досі охоплює близько 20% жінок. Також лише 5% жінок мають намір повернутись до попередньої галузі зайнятості, тоді як серед чоловіків цей показник становить 10% [11].

У межах дослідження виявлено, що вік респондентів по-різному корелює з факторами, які перешкоджають працевлаштуванню. Так, сприйняття низького рівня заробітної плати як бар'єра посилюється з віком, досягаючи максимуму (51%) у групі 46–49 років. Це може свідчити як про нестачу вакансій, що відповідають професійним навичкам та зарплатним очікуванням цієї вікової категорії, так і про небажання роботодавців приймати працівників старшого віку на відповідні посади. Водночас серед молоді віком 25–35 років 10% повідомили про пропозиції неофіційного працевлаштування або експлуатаційних умов, що майже втричі перевищує аналогічний показник у старших вікових групах (не більш як 4%) [11].

Серед безробітних ВПО, які втратили доступ до соціальної допомоги, як і серед загального населення, найчастіше фіксувалися такі бар'єри для виходу на ринок праці: низький рівень оплати (31%) та обмежена наявність роботи в регіоні проживання (25%). Варто відзначити, що серед ВПО, які вже не отримують допомогу, частка тих, хто вважає рівень заробітної плати перешкодою, є значно вищою (31%) порівняно з тими, хто продовжує отримувати виплати (15%). Це свідчить про зростання економічної вразливості після припинення державної підтримки. Окрім того, ВПО без доступу до допомоги частіше повідомляють про пропозиції неформального працевлаштування або трудової експлуатації (5%), ніж ті, хто все ще отримує підтримку (1%). Це може свідчити про підвищену мотивацію до

працевлаштування унаслідок втрати соціальної допомоги. Усі респонденти з-поміж ВПО, які отримували допомогу до березня 2024 року, незалежно від подальшого статусу виплат, частіше згадували про дискримінацію за ознакою ВПО як одну з головних перешкод до працевлаштування (12% серед тих, хто втратив доступ, і 10% серед тих, хто зберіг), на відміну від ВПО, які ніколи не отримували державної допомоги (3%) [11].

Ці результати засвідчують не лише соціально-економічну вразливість окремих груп населення, але й напруження в суспільстві, пов'язані з доступом до ресурсів підтримки, що в окремих випадках може призводити до проявів дискримінації.

У 2024 році питання ментального здоров'я працівників виходить на передній план як один із ключових викликів для ринку праці в Україні [5]. Після тривалого періоду військових дій, стресу, втрат і соціальної нестабільності ця тема вже не сприймається як другорядна. За оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я, після завершення війни кожен четвертий громадянин країни потенційно може зіткнутися з проблемами психічного здоров'я. Це можуть бути як поширені реакції на стрес – тривожність, безсоння, емоційне вигорання, – так і більш серйозні психічні розлади, що потребують спеціалізованої допомоги.

У 2023 році проблема професійного вигорання набуває дедалі більшої актуальності в українському робочому середовищі [5]. За результатами дослідження, проведеного платформою Work.ua, майже дві третини українських працівників відмовилися від повноцінного відпочинку. Цей тривожний сигнал свідчить про зміну ставлення до балансу між роботою та особистим життям: навіть серед тих, хто таки знайшов час для короткої відпустки, значна частина респондентів зізнається, що продовжує відчувати емоційне виснаження. Ще одне масштабне дослідження підтверджує тривожну тенденцію: близько половини українців стикаються з проявами емоційного вигорання або симптомами психічного виснаження. Водночас попри зростаючу поширеність цього явища, понад 90% з тих, хто його відчував, не зверталися по професійну психологічну допомогу. Це може свідчити як про відсутність доступу до якісної психотерапії, так і про низький рівень довіри або обізнаності щодо того, як саме така допомога може вплинути на якість життя та працездатність.

Ринок праці в Україні зазнає суттєвих змін під впливом війни та її соціально-економічних наслідків [10]. Серед ключових викликів: скорочення кількості робочих місць, зростання рівня безробіття та посилення міграційних процесів. Подолання цих проблем вимагає всебічного підходу, що охоплює як державні, так і приватні ініціативи. Основна увага має приділятися адаптації до нових реалій, забезпеченню

стабільності та поступовому відновленню національного ринку праці.

Найбільших втрат зазнали галузі, що потребують значного людського ресурсу та капіталовкладень, зокрема будівництво та ринок нерухомості, які через руйнування інфраструктури, відтік населення та зниження інвестицій опинилися в стані глибокого спаду.

Поточна ситуація на ринку праці України демонструє його високу вразливість до зовнішніх шоків, зокрема таких масштабних, як війна. Збройний конфлікт спричинив глибокі структурні зрушення у сфері зайнятості, що проявилися у масовому скороченні робочих місць, особливо в небюджетних секторах економіки, які менш захищені у кризових умовах. Рівень безробіття зріс до критичних показників, відображаючи не лише зупинку або згортання діяльності підприємств, але й порушення логістичних ланцюгів, зменшення попиту на робочу силу та зміну пріоритетів бізнесу в умовах невизначеності.

Висновки. Найбільших втрат зазнали галузі, що потребують значного людського ресурсу та капіталовкладень, зокрема будівництво та ринок

нерухомості, які через руйнування інфраструктури, відтік населення та зниження інвестицій опинилися в стані глибокого спаду. Аналіз засвідчує, що трансформація попиту на робочу силу та посилення глобальних диспропорцій у зайнятості є ключовими викликами сучасного етапу економічного розвитку.

Такі зміни вимагають оперативної реакції з боку держави зокрема, у вигляді оновлення законодавства, інвестицій у цифрову інфраструктуру, підтримки перекваліфікації та сприяння доступу громадян до нових форматів праці. Післявоєнне відновлення зайнятості та ринку праці стає складним і тривалим процесом із серйозним падінням валового внутрішнього продукту, фізичним знищенням багатьох компаній, значною мірою зовнішньої мобільності робочої сили, падінням інтелектуального та фізичного потенціалу та обмеженою спроможністю для інвестицій.

Попри складну ситуацію, державна підтримка, міжнародне співробітництво та впровадження інноваційних підходів до організації праці допоможуть мінімізувати негативні наслідки кризи та забезпечити стає економічне зростання у майбутньому.

Дослідження виконано за кошти бюджету Міністерства освіти і науки України за темою НДР «Моделювання освітніх трансформацій у воєнний час для збереження інтелектуального капіталу та інноваційного потенціалу України» (№ДР 0123U100114).

Література:

1. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: [https://stat.gov.ua/uk/topics/budivnytstvo?f\[0\]=content_type_taxonomy_term_page:indicator](https://stat.gov.ua/uk/topics/budivnytstvo?f[0]=content_type_taxonomy_term_page:indicator).
2. The Future of Jobs Report 2023. *World Economic Forum*. URL: <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023/in-full/1-introduction-the-global-labour-market-landscape-in-2023/#1-introduction-the-global-labour-market-landscape-in-2023>.
3. Ситуація на українському ринку праці: рівень безробіття та затребувані професії. *Українські національні новини*. URL: https://unn.ua/en/news/situation-on-the-ukrainian-labor-market-unemployment-rate-and-professions-in-demand-in-2025?utm_source=chatgpt.com.
4. Затребувані професії в Україні 2025: Топ 20. *ГРИВНЯ – сайт про гроші, економію та кар'єру*. URL: <https://www.grivnya.in.ua/karyera/top-profesiy-2025/>.
5. Майбутнє ринку праці: 13 ключових трендів у 2024 році. *Work.ua – сайт пошуку роботи №1 в Україні*. URL: https://www.work.ua/articles/analytics/3217/?utm_source=chatgpt.com.
6. Кого братимуть на роботу в Україні у наступні 4 роки: названо найбільш затребувані професії. *Новини України - останні новини України сьогодні - УНІАН*. URL: <https://www.unian.ua/economics/other/rinok-praci-v-ukrajini-kogo-bratimut-na-robotu-u-2024-2027-rokah-12429063.html>.
7. Динаміка ринку праці в Україні за листопад 2024 року. Зайнятість, переміщення та динаміка ринку праці в Україні. *Серія тематичних нарисів: домогосподарства та економічне відновлення. MOM в Україні – дані та аналітика*. 2024. URL: https://dtm.iom.int/dtm_download_track/71991?file=1&type=node&id=48321.
8. Штундер І. Перегляд Ринок праці України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 40. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-22>.
9. Дячкіна А. Ринок праці: яких спеціалістів шукають і де пропонують найбільші зарплати. *Економічна правда*, 2024. URL: <https://epravda.com.ua/publications/2024/01/09/708528/>.
10. Атаманюк Р. Ринок праці України: проблеми та можливості їх вирішення. *Актуальні проблеми економіки*. № 1 (271), 2024. 55-65. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/01/1.24._topic_-Atamaniuk-55-65.pdf.
11. Трудові ресурси для повоєнного відновлення України: стан, проблеми, шляхи розв'язання. Аналітична доповідь Центру Разумкова. Київ, 2024. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2024/10/16/2024-Pyshchulina-TRUDJVI-RESURS-UKR-SAIT.pdf>.

References:

1. State Statistics Service of Ukraine. (2025). State Statistics Service of Ukraine. [https://stat.gov.ua/uk/topics/budivnytstvo?f\[0\]=content_type_taxonomy_term_page:indicator](https://stat.gov.ua/uk/topics/budivnytstvo?f[0]=content_type_taxonomy_term_page:indicator).

2. World Economic Forum. (2023). The Future of Jobs Report 2023. <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2023/in-full/1-introduction-the-global-labour-market-landscape-in-2023/#1-introduction-the-global-labour-market-landscape-in-2023>.
3. Ukrainian national news. (2025). Situation on the Ukrainian labour market: unemployment rate and professions in demand. https://unn.ua/en/news/situation-on-the-ukrainian-labor-market-unemployment-rate-and-professions-in-demand-in-2025?utm_source=chatgpt.com.
4. Hryvnia - a website about money, savings and career. (2025). Demanded professions in Ukraine 2025: Top 20. <https://www.grivnya.in.ua/karyera/top-profesiy-2025/>.
5. Work.ua (2023). The Future of the Labour Market: 13 key trends in 2024. https://www.work.ua/articles/analytics/3217/?utm_source=chatgpt.com.
6. UNIAN. (2023). Who will be hired in Ukraine in the next 4 years: the most popular professions are named. <https://www.unian.ua/economics/other/rinok-praci-v-ukrajini-kogo-bratimut-na-robotu-u-2024-2027-rokah-12429063.html>.
7. Labour market dynamics in Ukraine as of November 2024 (2024). Employment, movement and dynamics of the labour market in Ukraine. IOM Ukraine's thematic essay series: Households and Economic Recovery. IOM Ukraine - data and analytics. https://dtm.iom.int/dtm_download_track/71991?file=1&type=node&id=48321.
8. Shtunder, I. (2022). Ukrainian labor market under martial arts. *Economy and Society*, (40). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-22>.
9. Dyachkina A. (2024). The labor market: what specialists are sought after and where the highest salaries are offered. *Economic Truth*. <https://epravda.com.ua/publications/2024/01/09/708528/>.
10. Atamaniuk, R. (2024). Labour market of Ukraine: problems and opportunities for their solution. *Actual problems of economy*, 1 (271), 55-65. https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/01/1.24._topic_-Atamaniuk-55-65.pdf.
11. Razumkov Center (2024). *Labor Resources for the Post-War Reconstruction of Ukraine: Status, Problems, and Solutions*. Analytical Report of the Razumkov Center <https://razumkov.org.ua/images/2024/10/16/2024-Pyshchulina-TRUDJVI-RESURS-UKR-SAIT.pdf>.

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License